

Opintohallintopäällikkö Petri Sjöblom

Turun yliopiston ylioppilaskunnan kommentti yliopiston opintohallinnon prosessien kartoitukseen

Turun yliopiston ylioppilaskunta (TYY) kiittää mahdollisuudesta tehdä opiskelijahuomioita prosessikuvauksista. Opintohallinto määrittä itselleen kunnianhimoisen ja haastavan tehtävän kartoittaa paras mahdollinen tapa toteuttaa opintohallinnon prosesseja. Tehtävän vaativuutta lisäsi entisestään vaatimus katsoa prosesseja eri näkökulmista ja varsinkin palvelunkäyttäjien näkökulmasta.

TYYn näkemyksen mukaan paras mahdollinen opintohallinto perustuu opiskelijoiden yhdenvertaiselle kohtelulle ja käyttäjän kannalta yhdenmukaisille palveluille. Tämän osalta raportit esittävät keskeisiä parannusehdotuksia koko yliopiston kattavien yhdenmukaisten ja yhdenvertaisten palveluiden tuottamiseksi ja ansaitsevat suuret kiitokset tästä. Valitettavasti nykytilanne, vaikka pääosin hyvä, sisältää käytäntöjen vaihtelun vuoksi yksittäisten opiskelijoiden oikeusturvan ja laadukkaiden palveluiden kannalta riskejä, joiden toteutuminen näkyy myös ylioppilaskunnan työssä.

Kaikilta osin raportit eivät onnistu huomioimaan opiskelijoiden vaihtelevia tilanteita ja niiden vaikutuksia palvelutarpeeseen, vaan paikoitellen hallinnollinen tarkoituksenmukaisuus on korostunut ohi käyttäjänäkökulman. Osittain tämä on ymmärrettävää, sillä opiskelijoiden kuuleminen oli tarkoituskin hoitaa raporttien jälkeen, mutta samalla alleviivaa kuulemisen tärkeyttä.

- **TYY ehdottaa** opintohallinnon ja ylioppilaskunnan yhteydenpidon jatkamista siten, että erityisesti ensi lukuvuonna, kun siirrytään uuteen opintohallinnon organisaatioon ja raporttien monien ehdotuksien toteuttaminen alkaa, varattaisiin mahdollisuuksia yksittäisten prosessien kommentointiin osana kehitystyötä.

Erityishuomio: ylioppilaskunta on huolestunut ajatuksista tuoda perustutkinto-opiskelun lähtökohtiin suunniteltuja rajoituksia jatkotutkinnon puolelle. Jatko-opiskelua on kehitetty viime vuosina perustutkinto-opiskelun suuntaan. Hyviä puolia ovat olleet esimerkiksi ohjaukseen panostaminen sekä työllisyys- ja työelämätaidonäkökulmien lisääntynyt huomiointi, mutta esimerkiksi opintoaikarajauksien yhdenmukaistaminen ei huomioi tutkintojen ominaispiirteitä (tarkemmin alla).

Yksityiskohtaisempia huomioita, joita ylioppilaskunta teki tässä vaiheessa raporttien sisältöön.

Jatko-opiskelijoiden opintoaikojen rajaukseen tehdyt ehdotukset

- TYY pitää järkevänä luopua nykyisestä seuranta- ja raportointimallista, joka on ilmeisen huono niin hallinnollisesti kuin opiskelijan kannalta. TYY ei kuitenkaan pidä järkevänä tai tarkoituksenmukaisena siirtyä esitettyyn opintoajan rajaukseen (4+2). Jatko-opiskelijat kuuluvat jo nykykäytännössä passiivirekisterin piiriin, eikä heidän osalta ”tilastojen siivoamisella” ole vastaavia perusteita kuin perustutkinto-opiskelijoilla (esim. perustutkinto-opiskelijoiden saamat edut). Jatko-opintojen aikaiselle toimeentulolle ei myöskään ole yhtä yhtenäisiä järjestelmiä kuin perustutkintopuolella. Kun samalla tiedetään, että kyseiset rahoituslähteet hupenevat lähivuosina, ei ilman rahoitusta jatko-opintoja tekevien tilannetta tulisi hankaloittaa. Lisäksi jatko-opiskelijat, jotka eivät opiskele, tuskin ovat suuri kulu yliopistolle. Jos ovat, tulisi esityksen perustua uudella menettelyllä saataviin säästöihin. Keskeistä on rajoituksesta saatu hyöty, joka näyttäytyy TYYlle lähinnä tilastollisena. Onko tähän käytetty hallinnollinen työ tarkoituksenmukaista?

JOO-menettelyn rajoitukset

- Ylioppilaskunta ei näe JOO-menettelyyn esitettyjä tiukennuksia opiskelijan kannalta järkevinä. Hallinnollisesti on ymmärrettävää, että JOO-menettely ja resurssien liikkuminen korkeakoulujen välillä ovat hankalia. Tämän ei tulisi kuitenkaan koitua kohtuuttomasti opiskelijan haitaksi. Opinto-oikeuden pidentämisen poissulkeminen poistaa jouston esimerkiksi sairastumistapauksissa. JOO-opintopisteiden enimmäismäärän rajaaminen taas estää pitkät sivuaineet. Vaatimus opintojen etenemisestä edellisenä läsnäolovuonna on kohtuuton laajuudessaan (60 op/v), kohdistuessaan erilailla eri opintojenvaiheissa oleviin, eikä huomioi opiskelijoiden moninaisia tilanteita ja opintohistorioita. Opiskelijan edellytykset JOO-opintojen toteuttamiseen tulisikin mieluummin huomioida HOPS-prosessin kautta.

AHOT-menettelyn rajoitukset

- Raportti toteaa, että osaamistavoitteiden toteutuminen on AHOT-menettelyssä keskeistä, ei sisällöllinen vastaavuus. TYY on samaa mieltä. Opintojen hyväksi lukemisen osalta raportti kuitenkin lähtee ajatuksesta, että muualla tehtyihin opintoihin sisällytetty (tai mahdollisesti joskus sisällytettävä) osaaminen ei ole

hyväksiluettavissa. Tästä TYY on vahvasti eri mieltä. Hallinnollisesti on järkevää, jos toisen opinto-oikeuden piiriin kuuluvia opintoja hyväksiluetaan vasta, kun kyseinen opinto-oikeus on hoidettu loppuun. Opiskelijoiden tilanteet eivät kuitenkaan noudata tällaista mallia ja näin opiskelijat kärsisivät käytännöstä.

Periodien käyttöönotto yliopiston laajuisesti

- Opiskelijoille keskeistä on opintoaikataulujen yhdenmukaisuus yliopistolla. Tätä edistävät ratkaisut ovat tervetulleita ylioppilaskunnan puolesta. Kokonaisuuden kannalta tärkeää on kuitenkin huomioida vaihto-opiskelijoiden mahdollisuudet osallistua opetukseen, erityisesti kevätlukukaudella.

Luentosalitentit: kuukausittaisten (kirja-)tenttien tenttimahdollisuuksien vähentäminen

- TYYn mielestä 3-5 kertaa luentosalissa on liikaa, sillä olemassa on jo parempi vaihtoehto. Tällaiset ympärivuoden tarjottavat (kirja-)tentit tulee järjestää sähköisinä, jolloin suorittamismahdollisuudet lisääntyvät vähenemisen sijaan. Tätä tukee myös opetussuunnitelmatyön ohjeistus, jossa sähköinen tentti on pääasiallinen tenttimismuoto.

3+3+3 -malli: mitä opiskelijan tarvitsee tietää kolmen ensimmäisen päivän, viikon ja kuukauden aikana

- TYY kannattaa orientaation hajauttamista pidemmälle aikavälille ja pitää 3+3+3 -mallia hyvänä tapana hahmottaa orientaation olennainen tavoite. Hajauttamisen onnistumiseksi tulee orientaatiot sitoa vahvasti pakollisiin opintoihin. Tällä varmistetaan opiskelijoiden osallistuminen ja orientaatioiden linkittyminen tutkintojen osaamistavoitteisiin.

Tuutorointi ja HOPS: opiskelijatuutorit mukaan opettajatuutorien 1. ryhmätapaamisiin, HOPS-ohjaajien varattava vähintään 2h/opisk./v yksilöohjaukseen (lisäksi ryhmätapaamiset), HOPS-kytketään orientaatioiden opintopisteisiin

- TYY pitää ehdotuksia tuutoroinnin, erityisesti opettajatuutoroinnin, selkeyttämiseksi tervetulleina. Opettajatuutoreille tulee taata riittävästi aikaa opiskelijoiden tapaamiselle, mitä yksilöohjaukseen varattava tuntimäärä tukee. HOPS-prosessin kytkeminen orientaatioiden opintopisteisiin tukee sekä HOPS:n että orientaatioiden onnistumista.

Opinnäyteohjaus: ohjauksopimuksen käyttöönotto perustutkintopuolella, painettujen opinnäytetöiden osalta kustannusten jakautumiseen yhteiset käytännöt

- Ohjauksopimuskäytännön laajentaminen kuulostaa hyvältä toimelta ja toivottavasti selkeyttää gradunohjausta ja ehkäisee ohjauksen ongelmia. Yhdenvertaisen kohtelun kannalta painatuskustannuskäytäntöjen yhtenäistäminen on hyvä uudistus. Yhteisen käytännön tulee perustua vaatimukseen maksuttomasta koulutuksesta.

Kotimainen harjoittelu: budjetti koulutuksen toimialalle, lausuntoja hakijoiden paremmuusjärjestyksestä ei pyydetä oppiaineista, oppiaineiden opiskelijamäärä voidaan huomioida tukirahan jakautumisessa;

- Keskittäminen parantaa monia yliopistollisia epäkohtia, mutta sisältää myös keskittämisen kautta nousevia riskejä. Erityisesti harjoittelubudjetin muodostuminen ja sen jakaminen on mietittävä tarkkaan. Järjestelyjen tulee olla tasapuoliset kaikille tutkinto-oikeuden omaaville (mahdollisuus suorittaa tutkinto tavoiteajassa). Tämän takia vuosittain on huomioitava oppiaineiden opiskelijamäärät määrärahojen jakautumisessa. Harjoittelujärjestelmään liittyvien haasteiden moninaisuuden takia TYY esittää, että opiskelijat ovat mukana, kun varsinaista järjestelmää laaditaan. Valtakunnallisia harjoittelujärjestelmäongelmia keskittäminen ei ratkaise, mutta TYY toivoo, että opintohallinto on mukana TYYn kanssa vaikuttamassa niiden ratkaisemiseen.

Työelämävalmiuksia edistävien opintojen sisällyttäminen kaikkiin tutkintoihin

- TYY pitää tavoitetta hyvänä. Toteutumiselle keskeistä on asian velvoittaminen opetussuunnitelmia tehtäessä. Tärkeää on myös huolehtia tavasta, jolla työelämävalmiudet sisällytetään tutkintoihin. Lähtökohdan pitäisi olla olemassa olevan opetuksen työelämävalmiuksia edistävien osien tunnistaminen ja esiintuominen. Työ on hyvä aloittaa avaamalla jokaisen tutkinnon vaatimuksiin sisältyvät työelämävalmiuksia edistävät osaamistavoitteet ja edetä siitä kokonaisuuksiin ja kursseihin.

Ylemmän tutkinnon kypsyysnäytteenä toimisi opinnäytetyön tiivistelmäsiivu

- Esitys on erittäin virkistävä. Siinä on mietitty aidosti totutun toiminnan tarkoituksenmukaisuutta ja sen vaikutuksia opiskelijoiden valmistumiseen. Esitys vaati ylioppilaskunnan puolelta vielä lisää pohdintaa kypsyysnäytteen merkityksestä.

Opiskelijavalintaperusteet laaditaan kahden vuoden välein

- Kuulostaa hyvin perustellulta uudistuksella. Valintaperusteet on hyvä sitoa samaan valmisteluprosessiin opetussuunnitelmatyön kanssa.

Sijaisjärjestelyiden suunnittelu

- Raporteissa oli useanlaisia esityksiä sijaisjärjestelyiden mahdollisuuksista tai mahdottomuuksista. TYY näkee sujuvat sijaisjärjestelyt mahdollisuutena edistää ilmeisten työnjohdollisten ja työhyvinvoinnin etujen lisäksi opintohallinnon prosessien aitoa toiminnallista yhdenmukaisuutta. Tältä osin toivomme, että toimintojen välisten raja-aitojen madaltaminen huomioidaan toimivia sijaisjärjestelyjä muodostettaessa.

Lopuksi ylioppilaskunta haluaa kiittää opintohallintoa suuresta työstä, jonka arvo on helppo lukea raporteista. Ne sisältävät ylioppilaskunnan ja opiskelijoiden kannalta monia edistysaskeleita ja kehitysideoita.

Turussa 7.4.2016

Riina Lumme
hallituksen puheenjohtaja
Turun yliopiston ylioppilaskunta

Rauli Elenius
pääsihteeri
Turun yliopiston ylioppilaskunta

Lisätietoja: koulutuspoliittinen asiantuntija Joni Kajander,
+358 44 796 1064, tyy-koposihteeri @utu.fi